

Protocol diagnostiek bij lees- en spellingproblemen/stoornissen

In deze bijdrage worden handvatten aangereikt voor al wie zich wil verdiepen in de diagnostiek en het ondersteunen van personen met dyslexie. Het artikel is in de eerste plaats geschreven voor therapeuten die dagelijks omgaan met kinderen en jongeren met dyslexie en die op zoek zijn naar een goed overzicht van tests. Ook psychologen, CLB-medewerkers, leerkrachten en ondersteuners van leerlingen met dyslexie en al wie in aanraking komt met deze doelgroep kunnen baat hebben bij de inhoud van dit artikel.

De inhoud van deze bijdrage is gebaseerd op een literatuurstudie in combinatie met bevindingen uit de praktijk. Voor het deel literatuurstudie verwijzen we naar het artikel 'Dyslexie, een theoretische update' van Annemie Desoete en Christel Van Vreckem elders in dit nummer. Het doel van deze bijdrage is niet om alle bevindingen van onderzoek volledig te beschrijven, al zullen heel wat elementen ervan aan bod komen. We willen vooral praktische aanbevelingen doen over tests, zodat wie in aanraking komt met deze thematiek gericht aan de slag kan. We pleiten op die manier voor een taakgerichte diagnostiek met onderbouwde en voor Vlaanderen gevalideerde instrumenten. Uiteraard is het zo dat het werkveld steeds in beweging is en dat dit protocol af en toe geüpdatet zal moeten worden.

Inleiding

Het begrip dyslexie vindt zijn oorsprong in het Grieks: *dys* betekent 'beperkt' en *lexie* staat voor 'woord'. In Vlaanderen en Nederland verwijzen we vaak naar de

beschrijvende definitie van de Stichting Dyslexie Nederland (SDN) uit 2016: "Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het

¹ De Sig-intervisiewerkgroep Leesstoornissen bestaat uit (in alfabetische volgorde): Katty Bekaert (CAR Bolt Drongen), Lore Benoot (CAR Stappie Oostende), Hilde Callaert (CAR Ter Kouter Deinze), Ilse Decock (CAR De Kindervriend Rollegem), Katrien De Buschere (CAR De Klinker Ieper), An Vanhosebrouck (CAR 't Veld Aartrijke), Mieke Van Colen (CAR Roeselare), Neeltje Van den Bosch (CAR Beveren), Christel Van Vreckem (AHS Gent), Kathleen Vermeersch, werkgroepcoördinator (CAR Oostakker) en Kaat Waermoes (CAR Waas Revalidatiecentrum Lokeren). Contactadres: kathleen.vermeersch@caroostakker.be

gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemeen verstandelijke beperking.”

Dyslexie uit zich zowel op het vlak van accuratesse als leestempo. Dyslexie wordt gekenmerkt door automatisatieproblemen bij het aanleren van de grafeem-foneemkoppelingen. Het lezen kenmerkt zich door een te traag leestempo, een te lang aanhoudende spellende leesstrategie en/of door een groot aantal leesfouten. Ook bij het spellen zijn er problemen met de letterkennis, wordt vaak fonetisch geschreven, worden veel fouten gemaakt tegen spellingsregels en lukt het opslaan van woordbeelden slechts moeizaam (zie ook Desoete & Van Vreckem, 2020).

Bij het stellen van de diagnose dyslexie worden drie beschrijvende criteria nagegaan: het achterstands-, het hardnekkigheids- en het exclusie criterium (Desoete & Van Vreckem, 2020; Ghesquière, 2014). Het achterstandscriterium duidt op een ernstige achterstand, waarbij de leerling significant zwakker scoort in vergelijking met een relevante normgroep. Aangenomen wordt dat het kind lager scoort dan percentiel 10 op genormeerde lees- en/of spellingstests. Het hardnekkigheids criterium wijst op een didactische resistentie. Bij een taakspecifieke en relevante interventie blijkt dat de leerling na minstens zes maanden, ondanks een positieve evolutie, de achterstand in vergelijking met leeftijdsgenoten niet inhaalt en lager blijft scoren (ondanks de interventie) dan percentiel 10 op genormeerde lees- en/of spellingstests (Ghesquière, 2014). Het exclusie criterium houdt in dat de problemen met lezen en spellen niet volledig verklaard kunnen worden vanuit andere oorzaken.

Veel kinderen met dyslexie hebben bovendien op hun dyslexie nog een andere problematiek. Dit is het geval voor zo'n 30 tot 60 procent van de kinderen (Grigorenko, Dompton, Fuchs, Wagner & Fletcher, 2020). Voor meer gedetailleerde cijfers verwijzen we naar Desoete en Van Vreckem (2020). Dyslexie komt ook voor bij twee- en meertalig opgevoede kinderen (Wentink & Verhoeven, 2005).

Het aanleren en automatiseren van lezen en/of spellingvaardigheden verloopt bij dyslexie anders dan bij leeftijdgenoten zonder dyslexie. Er zijn tal van verklarende hypothesen hiervoor. Voor een overzicht verwijzen we naar de theoretische update in dit nummer (Desoete & Van Vreckem, 2020). Het is alvast duidelijk dat lezen en spellen meer energie kost, meer tijd vergt en vaak ook minder accuraat verloopt. De problemen met accuratesse nemen bovendien toe naarmate de taak complexer wordt of de (tijds)druk toeneemt. Er is dus sprake van een automatiseringstekort. We weten ook dat er een genetische basis is voor dyslexie (zie Desoete & Van Vreckem, 2020). Als één of beide ouders dyslectisch is/zijn, stijgt de kans dat er bij kinderen ook sprake zal zijn van dyslexie (Tops, Cal lens & Brysbaert, 2018).

Bij dyslexie gaan we na of voldaan is aan het achterstandscriterium om dan een fouten classificatie en een procesanalyse te maken. Op die manier gaan we na wat de impact is op de 'participatie' (op school, in de vrije tijd, enz.) van kinderen en maken we op basis hiervan een therapieplan op.

Basis- en aanvullend onderzoek bij dyslexie

De bovenstaande definitie indachtig (SDN, 2016) is het van belang om na te gaan of er sprake is van een lees- en/of spellingachterstand en of er met andere woorden al dan niet voldaan is aan het achterstandscriterium. Het onderzoek naar de beschrijvende criteria van dyslexie noemen we verder 'basisonderzoek'. Volgens de definitie die we hanteren, wordt de achterstand getoetst op woordniveau. Dit betekent dat lees- en spellingtests op woordniveau tot het basisonderzoek behoren. We vinden het echter ook waardevol om het lezen op tekstniveau te onderzoeken. Daarom nemen we dit ook op in het basisonderzoek. Hierdoor krijgen we een indicatie of de context bevorderend of belemmerend werkt bij het lezen. We krijgen ook meer zicht op vaardigheden rond begrijpend lezen.

In het 'aanvullend onderzoek' zijn tests opgenomen in het licht van de handelingsgerichte of verklarende diagnostiek.

Het basis- en aanvullend onderzoek bij dyslexie zijn opgenomen in het schematisch overzicht op p. 31 en 32.

Aanvullingen en verantwoording bij het basisonderzoek

› Technisch lezen

Het technisch lezen wordt onderzocht op woord- en tekstniveau. We nemen de EMT, Klepel en AVI-leeskaarten samen af of we gebruiken de LVT.

Bij een uitval op de leestekst van de LVT of als de afbreekregel bereikt is, nemen we bijkomend de AVI-leeskaarten af. De tekst in de LVT situeert zich op een niveau eind van het desbetreffende schooljaar. Met het oog op een kwalitatieve analyse en het opstellen van een behandelplan is het zinvol te weten welk niveau en welke woordstructuren het kind al dan niet beheerst.

Ook al dateren de normen van de AVI-toetsen van Boonen van 2000, toch verkiezen we deze versie. Deze test is genormeerd op een Vlaamse populatie. Bovendien is er een systematische opbouw in woordstructuren in de opeenvolgende teksten.

Op woordniveau geven we bij jonge kinderen de voorkeur aan de DMT of de LVT boven de EMT en de Klepel omwille van de opbouw van woordstructuren.

Als een kind driefoneemwoorden spellend leest, raden we aan om de grafeem-foneemkoppelingen te toetsen.

› Spelling

Als een kind problemen ondervindt met het spellen van driefoneemwoorden gaan we ook de letterkennis na.

BASISONDERZOEK 1 ^{ste} en 2 ^{de} leerjaar		BASISONDERZOEK 3 ^{de} t.e.m. 6 ^{de} leerjaar	
<u>Classificerende diagnostiek</u> TECHNISCH LEZEN kwantitatieve analyse • Eén-Minuu-Test (EMT) (Brus & Voeten, 1999) of Drie-Minuten-Test (DMT) (Jongen & Krom, 2009) • Klepel pseudowoordentest (van den Bos e.a., 1999) • Leesvaardigheidstests (LVT) (Niessen & Boey, 2015) • AVI-toetsen (Boonen, 2006)	<u>Handelingsgerichte diagnostiek</u> TECHNISCH LEZEN kwalitatieve analyse van de afgenomen tests: foutenclassificatie, procesanalyse, accuratesse, tempo, leesstrategie • LVS-gegevens opvragen	<u>Classificerende diagnostiek</u> TECHNISCH LEZEN kwantitatieve analyse • Eén-Minuu-Test (EMT) (Brus & Voeten, 1999) of Drie-Minuten-Test (DMT) (Jongen & Krom, 2009) • Klepel pseudowoordentest (van den Bos e.a., 1999) • Leesvaardigheidstests (LVT) (Niessen & Boey, 2015) • AVI-toetsen (Boonen, 2006)	<u>Handelingsgerichte diagnostiek</u> TECHNISCH LEZEN kwalitatieve analyse van de afgenomen tests: foutenclassificatie, procesanalyse, accuratesse, tempo, leesstrategie • LVS-gegevens opvragen
<u>Classificerende diagnostiek</u> SPELLEN kwantitatieve analyse • Spellingstest voor kinderen van 1ste tot 6de leerjaar (Van Vreckem & Desoete, 2016) • Genormeerd auditief dictee 1-2-3 (Dudal, 2004)	<u>Handelingsgerichte diagnostiek</u> SPELLEN kwalitatieve analyse van de afgenomen tests: foutenclassificatie, procesanalyse, spellingstrategie • LVS-gegevens opvragen	<u>Classificerende diagnostiek</u> SPELLEN kwantitatieve analyse • Spellingstest voor kinderen van 1ste tot 6de leerjaar (Van Vreckem & Desoete, 2016) • Genormeerd auditief dictee 1-2-3 (Dudal, 2004) • Dictee eind 6de j- begin 1ste middelbaar (Dudal, 2004) • Dictee begin 5de/begin 6de leerjaar (Dudal, 2005)	<u>Handelingsgerichte diagnostiek</u> SPELLEN kwalitatieve analyse van de afgenomen tests: foutenclassificatie, procesanalyse, spellingstrategie • LVS-gegevens opvragen

AANVULLEND ONDERZOEK 1 ^{ste} en 2 ^{de} leerjaar		AANVULLEND ONDERZOEK 3 ^{de} t.e.m. 6 ^{de} leerjaar				
Classificerende diagnostiek SPRAAK/TAAL • Clinical Evaluation of Language Fundamentals CELF-4-NL (Kort e.a., 2008) of CELF-5-NL (2019) of CELF preschool (Wig e.a., 2012) • Renfrew Taalschalen Nederlandse Aanpassing (RTNA) (2014) • Taaltoets alle kinderen (Manders e.a., 2012) • REKENEN • Kortrijkse Reken-test-Revisie (KRT-R) (Baudonck e.a., 2006) • Tempotest rekenen (TTR) (de Vos, 1992) en/of Tempotest automatiseren (TTA) (de Vos, 2010)	Handelingsgerichte diagnostiek FONOLOGISCH BEWUSTZIJN • Proef fonologisch bewustzijn (Elen, 2006) • CELF-4-NL (Kort e.a., 2008); CELF FB e.a., 2008); SPRAAK/TAAL kwantitatieve analyse BEGRIJPEND LEZEN kwantitatieve en kwalitatieve analyse • Vlaamse Test Begrijpend Lezen (Van Vreckem e.a., 2016) • LVS-gegevens opvragen	Verklarende diagnostiek BENOEMSNELHEID • Snel serieel benoemen (SSB) (van den Bos, 2005) • Clinical Evaluation of Language Fundamentals CELF-4-NL (Kort e.a., 2008); Snel benoemen • Renfrew Taalschalen Nederlandse Aanpassing (RTNA) (2014); WWT	Classificerende diagnostiek SPRAAK/TAAL • Clinical Evaluation of Language Fundamentals CELF-4-NL (Kort e.a., 2008) of CELF-5-NL (2019) • Renfrew Taalschalen Nederlandse Aanpassing (RTNA) (2014) • Taaltoets alle kinderen (Manders e.a., 2012) • REKENEN • Kortrijkse Reken-test-Revisie (KRT-R) (Baudonck e.a., 2006) • Tempotest rekenen (TTR) (de Vos, 1992) en/of Tempotest automatiseren (TTA) (de Vos, 2010)	Handelingsgerichte diagnostiek SPRAAK/TAAL kwantitatieve analyse BEGRIJPEND LEZEN kwantitatieve en kwalitatieve analyse • Vlaamse Test Begrijpend Lezen (Van Vreckem e.a., 2016) • REKENEN kwantitatieve analyse	Verklarende diagnostiek BENOEMSNELHEID • Snel serieel benoemen (SSB) (van den Bos, 2005) • Clinical Evaluation of Language Fundamentals CELF-4-NL (Kort e.a., 2008); Snel benoemen • Renfrew Taalschalen Nederlandse Aanpassing (RTNA) (2014); WWT	Verklarende diagnostiek BENOEMSNELHEID • Snel serieel benoemen (SSB) (van den Bos, 2005) • Clinical Evaluation of Language Fundamentals CELF-4-NL (Kort e.a., 2008); Snel benoemen • Renfrew Taalschalen Nederlandse Aanpassing (RTNA) (2014); WWT

We opteren voor de afname van de Spellingtest voor kinderen van 1ste tot 6de leerjaar. Sporadisch kiezen we voor de dictees van Dudal (2004-2005). Deze tests hebben een indicerende waarde als we de spellingvaardigheid in een korte tijdsspanne willen onderzoeken. De Genormeerde Auditieve Dictees 1-2-3 zijn ontwikkeld voor zwakke spellers.

Aanvullingen en verantwoording bij het aanvullend onderzoek

› Spraak- en/of taalonderzoek

Als er indicaties zijn uit de intake, vanuit ingevulde vragenlijsten of observaties kiezen we ervoor om spraak- en/of taalonderzoek af te nemen met het oog op de handelingsgerichte diagnostiek.

› Onderzoek naar fonologisch bewustzijn

Het fonologisch bewustzijn wordt in het eerste/tweede leerjaar onderzocht voor de handelingsgerichte diagnostiek, vanaf het derde leerjaar enkel voor verklarende diagnostiek.

› Onderzoek naar benoemsnelheid

Benoemsnelheid kan onderzocht worden voor de verklarende diagnostiek. Uiteraard moeten we alert blijven op het feit dat kinderen ook een algemeen automatiseringstekort of zelfs een visueel (al dan niet bijkomend) probleem kunnen hebben.

› Rekenonderzoek

Een aanzienlijk deel van de kinderen met dyslexie heeft naast lees- en/of spellingproblemen een comorbide stoornis. Zo komen problemen met rekenvaardigheden geregeld voor (Desoete, Van Vreckem & Vanderswalmen, 2019). Het onderzoeken van de automatisatie van het rekenen met een tempotest en eventueel aanvullend een Kortrijkse Rekestest is dan ook zinvol om na te gaan hoe snel en accuraat kinderen kunnen rekenen.

Uitbreiding van het aanvullend onderzoek

› Onderzoek naar participatie

De vragenlijst 'Invloed van het Lezen en Spellén op het Dagelijks Functioneren' (ILSDF self report en ILSDF parent/teacher report) (Vandevelde, De Coster, Callens & Vergauwen, 2015) is niet genormeerd, maar kan gebruikt worden als handvat om de participatie van kinderen met lees- en spellingproblemen na te gaan.

› Onderzoek naar leesattitude en beleving van het leesprobleem

De Leesattitudetest (LAT) (Niessen & Boey, 2015) is een genormeerd instrument en vormt een handvat om met het kind in gesprek te gaan over leesgedrag, leesmotivatie en beleving van het leesprobleem.

De Self Regulation Questionnaire Leesmotivatielijst (SRQ-Leesmotivatielijst) (De Naeghel, Van Keer, Vansteenkiste & Rosseel, 2012) is een vragenlijst die de autonome en gecontroleerde leesmotivatie van leerlingen

van het vijfde leerjaar in een vrijetijds- en schoolcontext nagaat. De vragenlijst is niet genormeerd, maar elk item wordt gescoord op een vijfpunt-Likert-schaal. De vragenlijst heeft een goede betrouwbaarheid en validiteit. Meer info op <https://www.vernieuwenderwijs.nl/motivatie-meten-2-vragenlijsten/>

De Toolbox Leesmotivatievragenlijst werd ontwikkeld in een project leesbevordering vmbo. Meer info op <https://www.itta.uva.nl/projecten/leesbevordering-op-maat-in-het-vmbo-69>

In een multidisciplinair team wordt de intake met de ouders meestal door de coördinator afgenomen. Vaak is dit een psycholoog, maar het kan ook een ander teamlid zijn. Naast een intakegesprek met de ouders kan ook een intakegesprek met het kind plaatsvinden.

Uitbreiding van het diagnostisch proces

Om een totaalbeeld van het kind te vormen, om een sterkte-zwakteprofiel te kunnen bepalen of om na te gaan of er voldaan is aan het exclusie criterium, zijn de volgende domeinen zinvol om te onderzoeken:

- Intelligentie
- Aandacht, geheugen en executieve functies
- Visueel-ruimtelijke vaardigheden
- Schrijfmotoriek, fijne en grove motoriek
- Psychomotorische vaardigheden
- Psychosociale factoren

Samengevat

Dyslexie is een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.

Een brede diagnostiek is noodzakelijk met onderbouwde, voor Vlaanderen genormeerde instrumenten om de ernst en de impact van de achterstand te kunnen objectiveren. Wij gaven een overzicht van tests voor 'basisonderzoek' om het criterium van de achterstand te objectiveren. Om van dyslexie te spreken moet namelijk sprake zijn van een ernstige achterstand en wordt percentiel 10 als grenswaarde genomen. In het deel 'aanvullend onderzoek' werd een overzicht van tests weergegeven in het kader van handelingsgerichte en/of verklarende diagnostiek. Daarnaast gaven we suggesties om een rijker beeld te krijgen op de 'participatie', leesattitude en beleving van het leesprobleem bij kinderen.

In deze bijdrage gaven we een overzicht van instrumenten die hierbij inzetbaar zijn. Voor een meer theoretische duiding van dyslexie verwijzen we naar Desoete en Van Vreckem (2020).

Referenties

Baudonck, M., Debusschere, A., Dewulf, B., Samyn, F., Vercaemst, V., & Desoete, A. (2006). *De Kortrijkse Reken-test Revision*. KRT-R. Kortrijk: CAR Overleie.

Boonen, W. (2000). *Vlaamse normering van de AVI-toets. Onderzoeksinstrument voor het technisch lezen op tekstniveau*. Leuven, Garant.

Brus, B.T., & Voeten, M.J.M. (2010). *Eén-Minuut-Test: vorm A en B (EMT)*. Pearson: Amsterdam

- De Naeghel, J., Van Keer, H., Vansteenkiste, M., & Rosseel, Y. (2012). The relation between elementary students' recreational and academic reading motivation, reading frequency, engagement, and comprehension: A self-determination theory perspective. *Journal of Educational Psychology*, 104(3), 1006-1021.
- De Vos, T. (1992). *Tempotest Rekenen*. Nijmegen: Berkhout.
- Desoete, A., & Van Vreckem, C. (2020). Dyslexie: een theoretische update. *Signaal*, 113, 4-26.
- Desoete, A., Van Vreckem, C., & Vanderswalmen, R. (2019). Diagnostiek van leerstoornissen. *Logopedie*, september 2019, 73-91.
- Dudal, P. (2004). *Genormeerde auditieve dictees. Eind 1-2-3*. Antwerpen: Garant.
- Dudal, P. (2004). *Toetsen Dictee - 2 genormeerde dictees: 6de leerjaar en 1A van het SO*. Brussel: VCLB Service.
- Dudal, P. (2005). *Twee genormeerde dictees - begin 5de en begin 6de leerjaar LO*. Brussel: VCLB Service.
- Dudal, P. (2006). *Oriënteringsdictee voor schoolverlaters BLO*. Brussel: VCLB Service.
- Elen, R. (2006). *Proef Fonologisch Bewustzijn (PFB)*. Herentals: VVL.
- Ghesquière, P. (2014). Actualisering van het standpunt in verband met de praktijk van attestering voor kinderen met een leerstoornis in het gewoon onderwijs. In P. Ghesquière, A. Desoete & C. Andries (Red.), *Zorg dragen voor kinderen en jongeren met leerproblemen. Handvatten voor goede praktijk* (pp. 11-19). Leuven: Acco.
- Grigorenko, E.L., Dompton, D.G., Fuchs, L.S., Wagner, R.K., & Fletcher, J.M. (2020). Understanding, educating, and supporting children with specific learning disabilities: 50 years of science and practice. *American Psychologist*, 75, 37-51.
- Jansonius, K. e.a. (2014). *Renfrew Taalschalen Nederlandse Aanpassing (RTNA)*. Antwerpen: Garant.
- Jongen, I., & Krom, R. (2009). *Drie-Minuten-Toets (DMT)*. Arnhem: Cito.
- Kort, W., Schittekatte, M., van een Bos, K.P., Vermeir, G., Lutje-Spelberg, H.C., Verhaeghe, P., & van der Wild, S. (2005). *Dyslexie Screening Test (DST-NL). Handleiding*. Amsterdam: Harcourt Test Publishers/NIP.
- Niessen, H., & Boey, R. (2015). *LeesVaardigheid Test (LVT)*. Belsele: VVL.
- Manders, E., Cornette, C., & Peeters, L. (2012). *Taaltoets Alle Kinderen (TAK)*. Herentals: VVL.
- SDN (2016). *Dyslexie: diagnose en behandeling van dyslexie*. Brochure van de Stichting Dyslexie Nederland.
- Sig-Intervisiewerkgroep Leesstoornissen (2009). *Allemaal op een lijntje. Overzicht van Nederlandstalige spellingstests*. Destelbergen: Sig.
- Tops, W., Callens, M., & Brysbaert, M. (2018). *Slagen met dyslexie in het hoger Onderwijs*. OWL Press: Gent.
- Van den Bos, K.P., Lutje-Spelberg, H.C., Scheepstra, A.J.M., & de Vries, J.R. (1999). *Klepse Pseudowoordentest*. Amsterdam: Pearson.
- Van den Bos, K.P. (2005). *Snel serieel benoemen (SSB)*. Groningen: RUG.
- Vandevelde, S., De Coster, S., Callens, M. & Vergauwen, H. (2015). Vragenlijsten voor het inventariseren van de invloed van lees- en spellingproblemen op het dagelijks functioneren bij dyslexie of de ILSDF. *Logopedie*, 28(4), 41-57.
- Van Vreckem, C., & Desoete, A. (2016). *ST 1-6. Spellingstest voor kinderen van het eerste tot het zesde leerjaar*. Gent: Academia Press.
- Van Vreckem C., Desoete A., De Paepe L., & Van Hove H. (2010). *VTBL - Vlaamse Test Begrijpend Lezen*. Gent: Academia Press.
- Wiig, E.H., Semel, E., Secord, W.A. (2013). *Clinical Evaluation of Language Fundamentals - Fifth Edition (CELF-5-NL)*. Bloomington: Pearson.